

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра міжнародного права

Затверджено
Науково-методична рада ДПУ
від 16.03 2023 № 4
Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ ТА КРАЇН СВІТУ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 293 «Міжнародне право»
освітня програма «Міжнародне право»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія держави і права України та країн світу» укладена на основі освітньої програми «Міжнародне право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності «Міжнародне право», затвердженої Вченою радою Університету 26.04 2021 року, № 5

Укладач _____ К. Лісова, к.і.н., доцент
кафедри міжнародного права

Гарант ОП «Міжнародне право» _____ М. Анісімова, к.і.н., к.ю.н. доцент,
доцент кафедри міжнародного права

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою міжнародного права від «31» січня 2023 р. № 10

Завідувач кафедри _____ О. Чернецька к.ю.н., доцент

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права, протокол від «03» лютого 2023 року № 9
Голова вченої ради ННІ права _____ В. Топчій, д.ю.н., професор

Завідувач навчально-методичного відділу _____ І. Качур, к. біол. н., доцент

Реєстраційний №

ЗМІСТ

1	ПЕРЕДМОВА	4
2	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2.1	КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
2.2	ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ	6
2.3	СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
3	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	12
4	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБВУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	25
5	ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	27
6	ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	27
7	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	31
7.1	ОСНОВНА	31
7.2	ДОПОМІЖНА	32
7.3	ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ІНТЕРНЕТУ	32
7.4	МІЖНАРОДНІ ВИДАННЯ	32
8	ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	32

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Історія держави і права України та країн світу» належить до обов'язкових дисциплін при підготовці здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Метою навчальної дисципліни є формування історичної свідомості, науково-юридичного світогляду та мислення, необхідних для вивчення та застосування права, а також виховання правової культури.

Завдання навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань про правову дійсність і розвиток державності у конкретний історичний період розвитку людської цивілізації.

Методи та форми навчання: під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, метод вправ, спостереження й аналізу, метод бесіди, методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо), блоковий метод, метод проєктів, використання комп'ютерних технологій.

В процесі викладення курсу «Історії держави і права України та країн світу» використовуються такі форми навчання: лекції, семінари, практичні заняття, просемінари, спецсемінари, колоквиуми, самостійні роботи, індивідуальні заняття, навчальні конференції, консультації, навчальну гру.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань: Контрольні заходи включають поточний, рубіжний (модульний), підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень студентів під час семінарських занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студента з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Конкретна кількість балів за роботу студентів під час семінарських занять визначається керівником заняття.

Результати поточного контролю під час проведення семінарських занять заносяться науково-педагогічним працівником до журналу обліку відвідування занять студентами та їх успішності.

Рубіжний (модульний) контроль визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота (тестування або інші види діагностики навчальних досягнень) проводиться після вивчення модуля, а її максимальна кількість у балах для кожного модуля визначається викладачем кафедри для кожної навчальної дисципліни.

Складові оцінки рубіжного (модульного) контролю для всіх модулів мають бути універсальними.

Бали за шкалою ДПУ за рубіжний (модульний) контроль виставляються в журнали обліку відвідування занять студентами та їх успішності.

Підсумковий контроль-екзамен.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузьзнань, спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Данна та заочна форма			
Кількість кредитів – 4/5	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3		1-й	
Загальна к-ть годин – 120/150		Семестр	
		2-й	
	Спеціальність: 293 «Міжнародне право» Освітня програма «Міжнароднеправо»	Лекції	
		32 год.	6 год
		Семінари	
		28 год.	4 год
		Лабораторні	
		- год.	
		Самостійна робота	
		58 год.	138 год
		Курсова робота	
		Індивід.-консультац. робота	
		2 год	2 год
	Форма семестрового контролю: екзамен		

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН1. Демонструвати розуміння загальних закономірностей виникнення, формування та функціонування права; розуміти структуру держави, її ознак та функцій.
ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН4. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
ЗК6. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН5. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК1. Здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль в сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці.	ПРН12. Використовувати історичні прецеденти, а також свої теоретичні знання з міжнародного права для захисту своєї точки зору та в інших професійних цілях.
СК4.Знання і розуміння ретроспективи формування	ПРН17. Демонструвати здатність до подальшого

правових та державних інститутів.	навчання з високим рівнем автономності.
СК6. Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародного права, визначати наукові проблеми, нерозроблені або недостатньо розроблені у відповідних науках та міждисциплінарних дослідженнях, готувати наукові тексти про проміжні та кінцеві результати досліджень, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.	

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Передумовами для вивчення «Історії держави і права України та країн світу» є такі дисципліни: «Теорія держави і права», «Історія України: європейський вимір»

Базуватися на даній дисципліні будуть «Країнознавство», «Основи наукових досліджень», «Історія міжнародного права»

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Академічна група: МПБ-22-1

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год)	Всього (год)
МОДУЛЬ I Історія держави і права Стародавнього світу та Середньовіччя = 1,3 залікових кредита (40 год.)						
ЗМ 1 Держава і право країн кастово-станового суспільства (Теми 1-6)						
T.1	Вступ. Предмет, метод, джерела курсу «Історія держави і права України та країн світу»	2	-	-	5	7
T.2	Виникнення держави і права у Стародавньому Єгипті, Індії і Китаї.	2	2	-	3	7
T.3	Держави в Спарті, Афінах та Римі	2	2	-	2	6
T.4	Рабовласницькі держави, утворення, право на території Північного Причорномор'я (середина I тис. до н.е. – V ст. н. е.).	2	2	-	2	6
T.5	Держава і право Київської Русі	2	2	-	3	7
T.6	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	2	2	-	3	7
Всього по модулю:		12	10	-	18	40
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ II Історія держави і права Нового і Новітнього часу = 2,6 залікових кредити (80 год.)						
ЗМ 2 Держава і право Нового часу (Теми 7-12)						
T.7	Створення української національної держави та обмеження її суверенітету у другій половині XVII – XVIII століть	2	2	-	3	7
T.8	Утвердження парламентської демократії і системи прецедентного права у Великій Британії (XVII ст. - XX ст.)	-	2	-	5	7
T.9	Розвиток республіканських форм правління і континентальної системи права у Франції (кін. XVIII ст. - XX ст.)	2	2	-	2	6
T.10	Суспільно-політичний лад і право України в період утвердження і розвитку капіталізму (XIX- поч. XX ст.)	2	2	-	3	7

T. 11	Історичний шлях Німеччини від авторитарних монархій до федеративної, правової і соціальної республіки (XIX-XX ст.).	2	-		5	7
T.12	Утворення і розвиток США, особливості їх державного правового устрою.	2	2		2	6
ЗМ 3 Відродження української національної держави і права. Держава і право України радянського та пострадянського періодів (Теми 13-17)						
T. 13	Відродження української державності в 1917-1921 роках	2	2		5	9
T.14	Суспільно-політичний лад і право України в період формування в Україні більшовицької тоталітарної держави (1917-1929 рр.)	2	2		3	7
T.15	Держава і право України в період неототалітарного режиму (середина 60-х – середина 80-х років XX ст.)	2	-		6	8
T.16	Розпад Радянського Союзу та відродження Української незалежної держави (1985-1991 рр.)	2	2		3	7
T.17	Держава і право незалежної України	2	2	2	3	9
Всього по модулю:		20	18	2	40	80
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Курсова робота						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		32	28	2	58	120

**Заочна форма навчання
Академічна група: МПБЗ-22-1**

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год)	Всього (год)
МОДУЛЬ I Історія держави і права Стародавнього світу та Середньовіччя = 2 залікових кредита (60 год.)						
ЗМ 1 Держава і право країн кастово-станового суспільства (Теми 1-6)						
T.1	Вступ. Предмет, метод, джерела курсу «Історія держави і права України та країн світу»	-	-	-	8	8
T.2	Виникнення держави і права у Стародавньому Єгипті, Індії і Китаї.	-	-	-	10	10
T.3	Держави в Спарті, Афінах та Римі	-	-	-	9	9
T.4	Рабовласницькі держави, утворення, право на території Північного Причорномор'я (середина I тис. до н.е. – V ст. н. е.).	-	-	-	9	9
T.5	Держава і право Київської Русі	2	2	-	8	12
T.6	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	-	-	-	12	12
Всього по модулю:		2	2	-	56	60
МОДУЛЬ II Історія держави і права Нового і Новітнього часу = 3 залікові кредити (90 год.)						
ЗМ 2 Держава і право нового часу (буржуазна держава і право) (Теми 7-12)						
T.7	Створення української національної держави та обмеження її суверенітету у другій половині XVII – XVIII століть	2	-	-	7	9
T.8	Утвердження парламентської демократії і системи прецедентного права у Великій Британії (XVII ст. - XX ст.)	-	-	-	8	8
T.9	Розвиток республіканських форм правління і континентальної системи права у Франції (кін. XVIII ст. - XX ст.)	-	-	-	8	8

T.10	Суспільно-політичний лад і право України в період утвердження і розвитку капіталізму(XIX- поч. XX ст.)	-	-	-	9	9
T.11	Історичний шлях Німеччини від авторитарних монархій до федеративної, правової і соціальної республіки (XIX-XX ст.).	-	-		8	8
T.12	Утворення і розвиток США, особливості їх державного правового устрою.	-	-		8	8
ЗМ 3 Відродження української національної держави і права. Держава і право України радянського та пострадянського періодів (Теми 13-17)						
T.13	Відродження української державності в 1917-1921 роках	2	2		5	9
T.14	Суспільно-політичний лад і право України в період формування в Україні більшовицької тоталітарної держави (1917-1929 рр.)	-	-		8	8
T.15	Держава і право України в період неоготалітарного режиму (середина 60-х – середина 80-х років XX ст.)	-	-		8	8
T.16	Розпад Радянського Союзу та відродження Української незалежної держави (1985-1991 рр.)	-	-		8	8
T.17	Держава і право незалежної України	-	-	2	5	7
Всього по модулю:		4	2	2	82	90
Форма контролю: аудиторна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Курсова робота						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		6	4	2	138	150

РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки кількість балів
2	Тема 1. Вступ. Предмет, метод, джерела курсу «Історія держави і права України та країн світу»	Лекція	ПРН 1, ПРН 5	0
5	Тема 1	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5	
2	Тема 2. Виникнення держави і права у Стародавньому Єгипті, Індії і Китаї	Лекція	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	0
2	Тема 2	Семінар	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	2
3	Тема 2	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	
2	Тема 3. Держава в Спарті, Афінах та Римі	Лекція	ПРН 1, ПРН 12	0
2	Тема 3	Семінар	ПРН 1, ПРН 12	2
2	Тема 3	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 12	
2	Тема 4. Рабовласницькі держави, утворення, право на території Північного Причорномор'я (середина I тис. до н.е. – V ст. н.е.)	Лекція	ПРН 1, ПРН 12	
2	Тема 4	Семінар	ПРН 1, ПРН 12	2
2	Тема 4	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 12	

2	Тема 5. Держава і право Київської Русі	Лекція	ПРН1, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 5	Семінар	ПРН1, ПРН 5, ПРН 12	2
3	Тема 5	Самостійна робота здобувача	ПРН1, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 6. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 6	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	2
3	Тема 6	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
	Теми 1-6	Проміжний модульний контроль		5
40	Усього за модуль 1			15
2	Тема 7. Створення української національної держави та обмеження її суверенітету у другій половині XVII – XVIII ст.	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	0
2	Тема 7	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	2
3	Тема 7	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 8. Утвердження парламентської демократії і системи прецедентного права у Великій Британії (XVII ст. – XX ст.)	Семінар	ПРН 1, ПРН 12	2
5	Тема 8	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 12	
2	Тема 9. Розвиток республіканських форм правління і континентальної системи права у Франції (кін. XVIII ст. – XX ст.)	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 9	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 12	1
2	Тема 9	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України в період утвердження і розвитку капіталізму (XIX – поч. XX ст.)	Лекція	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	
2	Тема 10	Семінар	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	1
3	Тема 10	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	
2	Тема 11. Історичний шлях Німеччини від авторитарних монархій до федеративної, правової і соціальної республіки (XIX – XX ст.)	Лекція	ПРН 1, ПРН 4, ПРН12	
5	Тема 11	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН12	
2	Тема 12. Утворення і розвиток США, особливості їх державного	Лекція	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 12	0

	правового устрою			
2	Тема 12	Семінар	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 12	2
2	Тема 12	Самостійна робота здобувача	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 13. Відродження української державності в 1917-1921 роках	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	0
2	Тема 13	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	2
5	Тема 13	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 14. Суспільно-політичний лад і право України в період формування в Україні більшовицької тоталітарної держави (1917-1929 рр.)	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 14	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	2
3	Тема 14	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 15. Держава і право України в період неототалітарного режиму (середина 60-х – середина 80-х років XX ст.)	Лекція	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 12	
6	Тема 15	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 16. Розпад Радянського Союзу та відродження Української незалежної держави (1985-1991 рр.)	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 16	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	2
3	Тема 16	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 17. Держава і право незалежної України	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 17	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	1
3	Тема 17	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 17	Індивідуально-консультативна робота	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
	Теми 7-17	Проміжний модульний контроль		5
80	Усього за модуль 2			20
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
Індивідуальна робота				10
Екзамен				50
Усього за курсом				100

Заочна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Варо
--------	------	-----------------------------	---------------------	------

				оцінки кількість балів
8	Тема 1. Вступ. Предмет, метод, джерела курсу «Історія держави і права України та країн світу»	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5	
10	Тема 2. Виникнення держави і права у Стародавньому Єгипті, Індії і Китаї	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	
9	Тема 3. Держава в Спарті, Афінах та Римі	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 12	
9	Тема 4. Рабовласницькі держави, утворення, право на території Північного Причорномор'я (середина I тис. до н.е. – V ст. н.е.)	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 12	
2	Тема 5. Держава і право Київської Русі	Лекція	ПРН1, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 5	Семінар	ПРН1, ПРН 5, ПРН 12	5
8	Тема 5	Самостійна робота здобувача	ПРН1, ПРН 5, ПРН 12	
12	Тема 6. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
	Теми 1-6	Проміжний модульний контроль		10
60	Усього за модуль 1			15
2	Тема 7. Створення української національної держави та обмеження її суверенітету у другій половині XVII – XVIII ст.	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	0
7	Тема 7	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
8	Тема 8. Утвердження парламентської демократії і системи прецедентного права у Великій Британії (XVII ст. – XX ст.)	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 12	
8	Тема 9. Розвиток республіканських форм правління і континентальної системи права у Франції (кін. XVIII ст. – XX ст.)	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 12	
9	Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України в період утвердження і розвитку капіталізму (XIX – поч. XX ст.)	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5	
8	Тема 11. Історичний шлях Німеччини від авторитарних монархій до	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН12	

	федеративної, правової і соціальної республіки (XIX – XX ст.)			
8	Тема 12. Утворення і розвиток США, особливості їх державного правового устрою	Самостійна робота здобувача	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 12	
2	Тема 13. Відродження української державності в 1917-1921 роках	Лекція	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	0
2	Тема 13	Семінар	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	5
5	Тема 13	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
8	Тема 14. Суспільно-політичний лад і право України в період формування в Україні більшовицької тоталітарної держави (1917-1929 рр.)	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
8	Тема 15. Держава і право України в період неототалітарного режиму (середина 60-х – середина 80-х років XX ст.)	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 12	
8	Тема 16. Розпад Радянського Союзу та відродження Української незалежної держави (1985-1991 рр.)	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
5	Тема 17. Держава і право незалежної України	Самостійна робота здобувача	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
2	Тема 17	Індивідуально-консультативна робота	ПРН 1, ПРН 5, ПРН 17	
	Теми 7-17	Проміжний модульний контроль		10
90	Усього за модуль 2			15
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
Індивідуальна робота				15
Екзамен				50
Усього за курсом				100

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ І Історія держави і права Стародавнього світу та Середньовіччя Змістовний модуль 1. Держава і право країн кастово-станового суспільства

Тема 1. Вступ. Предмет, метод, джерела курсу «Історія держави і права України та країнсвіту»

План лекційного заняття

1. Предмет і значення курсу історії держави і права України та зарубіжних країн, його місце всистемі юридичних, дисциплін.
2. Методи вивчення курсу, його періодизація та джерела

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Місце історії держави і права України та зарубіжних країн в системи загальноправових, суспільних і спеціальних юридичних дисциплін, співвідношення з іншими правовими дисциплінами.

Питання для самоконтролю

1. Що є предметом та об'єктом курсу «Історії держави і права України та країн світу»? З'ясуйте різницю між предметом і об'єктом науки.
2. Розкрийте методологічні засади курсу «Історії держави і права України та країн світу». Схарактеризуйте основні світоглядні підходи, принципи та систему методів історико-правової науки.
3. У чому полягає зв'язок «Історії держави і права України та країн світу» з іншими юридичними дисциплінами?
4. Розкрийте основні завдання курсу «Історії держави і права України та країн світу».
5. Назвіть основні підходи до періодизації курсу «Історії держави і права України та країн світу». В чому полягає їх принципова відмінність?
6. Які періоди «Історії держави і права України та країн світу» можна виокремити, виходячи ізсутності предмета цієї науки? В чому полягає їх основний зміст?
7. Охарактеризуйте донауковий період історіографії державно-правового розвитку України.

Рекомендована література:

Основна: [1]; [2]; [5]
 Додаткова: [1]; [3]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [4]
 Міжнародні видання: [3]

Тема 2. Виникнення держави і права у Стародавньому Єгипті, Індії і Китаї.

План лекційного заняття

1. Суспільний та державний лад Стародавнього Єгипту.
2. Основні риси права Стародавнього Єгипту.
3. Особливості суспільного і державного ладу Стародавньої Індії.
4. Закони Ману та їх характеристика.
5. Держава Шан (Інь).
6. Особливості права в Стародавньому Китаї.

План семінарського заняття

1. Державний лад та соціальна структура Стародавнього Єгипту.
2. Давньоєгипетське право та суд.
3. Держави Стародавньої Індії.
4. Суспільний лад та державний устрій Стародавньої Індії.
5. Право Стародавньої Індії. Закони Ману.
6. Державний устрій та суспільний лад Стародавнього Китаю.
7. Основні риси права, суд Стародавнього Китаю.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Виникнення держави в Стародавньому Єгипті та її розвиток.
2. Виникнення держави в Стародавній Індії.
3. Виникнення держави в Стародавньому Китаї. Характеристика держави Чжоу.
4. Характеристика держави Цінь.
5. Характеристика держави Хань.

Питання для самоконтролю

1. Як у історико-правовій науці тлумачиться термін «Стародавній Схід»?
2. У чому відмінність між домашнім («патріархальним») і класичним рабством?
3. Коли виникла Вавилонська держава?
4. Яка відмінність між Вавилоном та Месопотамією?
5. Який порядок укладання договорів у Стародавньому Єгипті?
6. Який шлюбний вік був встановлений для вавилонян?

7. Які основні періоди розвитку Стародавнього Єгипту?
8. Матріархат чи патріархат існував у стародавньому Єгипті?
9. У якому віці єгиптяни, зазвичай, укладали шлюб?
10. Які покарання застосовували до державних злочинців у Стародавньому Єгипті?
11. Які індійські держави II тис. до н. е. ви можете назвати?
12. Які питання регламентують закони Ману?
13. Які джерела стародавнього права ви можете назвати?
14. Які судові інститути в Індії ви можете назвати?
15. Чи допускалося у Стародавній Індії розлучення?

Рекомендована література:

Основна: [2]; [4]; [5]
 Додаткова: [1]; [3]; [4]
 Електронні ресурси Інтернет: [2]; [4];
 Міжнародні видання: [1]; [4]

Тема 3. Держави в Спарті, Афінах та Римі

План лекційного заняття

1. Реформи Солона. Реформи Клісфена. Їх оцінка, демократизація державного ладу.
2. Правове становище населення. Рабовласницька демократія в Афінах.
3. Державний лад, суд, збройні сили. Основні риси афінського права.
4. Суспільний лад та державний устрій Спарті.
5. Державний устрій, суд, збройні сили. Управління провінціями в Римі. Перехід до монархії. Принципат. Зміни в економіці, суспільному ладі та державному устрої в період принципату.
6. Домінат. Суспільний лад та державний устрій. Реформи Діоклетіана.

План семінарського заняття

1. Загальна характеристика Античного світу.
2. Гомерівська Греція.
3. Утворення Афінської держави. Реформи Тесея, Солона і Клісфена.
4. Основні риси афінського права.
5. Державний устрій та суспільний устрій Спартанської держави
6. Реформи Сервія Тулія.
7. Римська держава в період імперії.
8. Римське право та суд.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Розклад родоплемінних відносин і зародження держави в Афінах. Реформи Тесея.
2. Виникнення держави у Спарті.
3. Зародження римської державності. Реформа Сервія Тулія.
4. Утворення аристократичної республіки. Правове становище населення.
5. Криза і падіння республіки. Зміни в суспільному ладі.
6. Джерела римського права.

Питання для самоконтролю

1. Які функції виконували народні збори на різних етапах старогрецької державності?
2. У чому проявилася демократичність устрою державності?
3. Якою за формою державного правління була Стародавня Спарта?
4. Яка держава виникла в часі найпізніше - Афінська держава, Стародавній Рим чи Спарта?
5. Скільки «царів-рексів» було в Стародавньому Римі в період царського розвитку?
6. Що означає термін «центурія»?
7. Коли були прийняті закони XII таблиць?
8. Як набувалося та втрачалося громадянство Риму?
9. Які права давали особі повна правоздатність?
10. На який термін могла бути обрана особа - магістрат?
11. У чому сутність принципату як форми правління?
12. У чому сутність домінату як форми правління?

13. Які причини сприяли втраті могутності Римської імперії та зумовили їх крах?

Рекомендована література:

Основна: [2]; [4]; [5]
 Додаткова: [4]; [5]
 Електронні ресурси
 Інтернет: [3]
 Міжнародні видання: [1]; [4]

Тема 4. Рабовласницькі держави, утворення, право на території Північного Причорномор'я (середина I тис. до н.е. – V ст. н. е.).

План лекційного заняття

1. Розклад первіснообщинного ладу і родоплемінної організації суспільства, становлення класового суспільства на території Північного Причорномор'я і Приазов'я.
2. Виникнення і розвиток Скіфської рабовласницької держави, її соціально-політичний устрій. Джерела та основні риси права Скіфського царства.
3. Суспільно-політичний устрій античних міст-держав.
4. Утворення Боспорської держави та процес перетворення його на царство.

План семінарського заняття

1. Розклад первіснообщинного ладу і родоплемінної організації суспільства, становлення класового суспільства на території Північного Причорномор'я і Приазов'я.
2. Виникнення і розвиток Скіфської рабовласницької держави, її соціально-політичний устрій. Джерела та основні риси права Скіфського царства.
3. Суспільно-політичний устрій античних міст-держав.
4. Утворення Боспорської держави та процес перетворення його на царство.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Суспільний і державний лад Боспорського царства.
2. Джерела та галузі права в Боспорському царстві.
3. Історичне значення стародавніх державних утворень Північного Причорномор'я і Приазов'я.

Питання для самоконтролю

1. Спираючись на знання, отримані з курсу історії України, проаналізуйте процес формування, розвитку та причини занепаду Скіфської держави.
2. Дайте характеристику складу та правовому становищу панівної верхівки скіфського суспільства.
3. Розкрийте джерела рабства та становище рабів у скіфському суспільстві.
4. Дайте характеристику державному ладу Скіфії.
5. Які відносини врегульовували норми скіфського права?
6. Які були причини грецької колонізації Північного Причорномор'я?
7. Назвіть причини занепаду античних міст-держав Північного Причорномор'я.

Рекомендована література:

Основна: [1]; [4]; [5]
 Додаткова: [2]; [4]
 Електронні ресурси
 Інтернет: [4]
 Міжнародні видання: [5]

Тема 5. Держава і право Київської Русі

План лекційного заняття

1. Виникнення державності у східних слов'ян. Формування Русі.
2. Суспільний лад Київської Русі.
3. Державний лад Київської Русі.

4. Джерела та характерні риси права України княжої доби. «Руська правда»: історія створення, основні списки і редакції.

План семінарського заняття

1. Формування державності у східних слов'ян. Утворення Київської Русі
2. Правове становище давньоруського населення за «Руською Правдою».
3. Державний апарат Київської Русі: центральні органи влади та місцеві органи управління.
4. Судова система та джерела права Київської Русі.
5. Галицько-Волинське князівство: державний, суспільний лад, право.
6. Основні риси права Київської Русі.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Держава і право феодально-роздробленої Русі (30-ті роки XII-XIV ст.).
2. Галицько-Волинське князівство: державний, суспільний лад, право.
3. Монголо-татарська навала на Київську Русь.
4. Зміни в суспільному і державному ладі під час моноголо-татарського іга.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть і поясніть причини появи держави Київська Русь.
2. Охарактеризуйте основні теорії появи Давньоруської держави і поясніть своє ставлення до них.
3. Які особливості розвитку феодалізму Київської Русі? Які спільні та відмінні риси з тогочасними державами Європи?
4. Яке місце у давньоруській державній структурі займало обшинне самоуправління?
5. Складіть схему взаємозв'язків владних інститутів у Київській Русі. Поясніть їхню суть і компетенцію.
6. Зобразіть схематично систему судоустрою Київської держави.
7. Проаналізуйте міжнародну політику князя Данила Галицького.
8. Які спільні та відмінні риси Галицько-Волинського князівства з державним та суспільним устроєм Київської Русі та тогочасними державами Європи.

Рекомендована література:

Основна: [4]; [5]
 Додаткова: [2]; [3]
 Електронні ресурси Інтернет: [2]; [3]
 Міжнародні видання: [2]

Тема 6 Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої

План лекційного заняття

1. Суспільний устрій Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Правовий статус населення України.
2. Формування і структура державного апарату Великого князівства Литовського, Королівства Польського і Речі Посполитої.
3. Судова система і судовий процес
4. Правові джерела Литовсько-польської доби, їхнє застосування в Україні.
5. Характеристика галузей права.

План семінарського заняття

1. Формування і структура державного апарату Великого князівства Литовського, Королівства Польського і Речі Посполитої.
2. Суспільний устрій Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Правовий статус населення України.
3. Правові джерела Литовсько-польської доби, їхнє застосування в Україні.
4. Характеристика галузей права.
5. Судочинство Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського і королівства Польського його вплив на державотворчі процеси в Україні.
2. Кревська унія 1385 року та її характеристика.
3. Люблінська унія 1569 року та її характеристика.
4. Брестська церковна унія 1596 року та її характеристика.

Питання для самоконтролю

1. Вплив українських державно-правових традицій на політико-правовий характер Великого князівства Литовського.
2. Яким було становище українських земель під час панування литовських князів ?
3. Що змінилося з приходом на українські землі польської шляхти ?
4. Які були наслідки Люблінської та Берестейської уній ?
5. Назвіть характерні риси організації управління у містах з Магдебурзьким правом.
6. Яку роль відіграло козацтво в історії України ?
7. Які вищі органи влади і управління були в Речі Посполитій ?
8. Як розділялися повноваження короля і Сейму ?
9. Які основні джерела права існували в Речі Посполитій ?

Рекомендована література:

Основна: [1]; [3]; [5]

Додаткова: [2]; [5]

Електронні ресурси Інтернет: [1]; [2]; [3]

Міжнародні видання: [2]; [4]; [5]

МОДУЛЬ II Історія держави і права Нового і Новітнього часу

Змістовний модуль 2. Держава і право нового часу (буржуазна держава і право)

Тема 7. Створення української національної держави та обмеження її суверенітету у другій половині XVII – XVIII століть

План лекційного заняття

1. Суспільний лад України в XVII - XVIII ст.
2. Характеристика органів влади в XVII - XVIII ст.
3. Джерела права.
4. Кодифікація права в XVII - XVIII ст.
5. Суд і судовий процес.
6. Характеристика основних галузей права.

План семінарського заняття

1. Формування та основні елементи держави в 1648-1654 рр.
2. Правове оформлення переходу України під юрисдикцію Росії.
3. Зміни в суспільному та державному устрої України в XVIII ст.
4. Основні риси права.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Українська революція 1648 - 1654 рр.
2. Ознаки державності 1648 - 1654 рр.
3. Суспільний устрій в роки української революції 1648 - 1654 рр.
4. Характеристика органів влади в 1648 - 1654 рр.
5. Правова система і судочинство в середині 17 ст.

Питання для самоконтролю

1. Які факти свідчать про зростання визвольної боротьби напередодні війни?
2. Які основні події, першого періоду визвольної війни?
3. Як склалися події першого періоду війни?
4. Якими були наслідки першого періоду війни?
5. Які були головні події другого та третього періодів війни?

6. Охарактеризуйте міжнародну політику Б. Хмельницького. Чому він звернувся до московського уряду?
7. Розкрийте зміст і дайте правову оцінку українсько-московському договору 1654 р.
8. Які основні положення Березневих статей?
9. Які риси української національної держави?
10. Які дії українських гетьманів привели до періоду Руїни?
11. Які дії Івана Мазепи викликали незадоволення Петра I?
12. В чому суть української політики Петра I і Катерини II?

Рекомендована література:

Основна: [3]; [5]
 Додаткова: [2]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [2]
 Міжнародні видання: [1]; [2]; [3].

Тема 8. Утвердження парламентської демократії і системи прецедентного права у Великій Британії (XVII ст. - XX ст.)

План семінарського заняття

1. Передумови буржуазної революції в Англії.
2. Буржуазна революція в Англії: її особливості та етапи.
3. Формування буржуазної держави. Встановлення Індипендентської республіки.
4. Протекторат О.Кромвеля. «Знаряддя управління».
5. Утвердження конституційної монархії в Англії.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Буржуазна революція в Англії, її особливості та етапи.
2. «Петиція про права» 1628 р., основний зміст та характеристика.
3. Державний переворот 1688 року.
4. Характеристика «Біллю про права» та «Закону про престолоспадкування».

Питання для самоконтролю

1. Назвіть причини буржуазної революції в Англії.
2. Яке політичне питання буржуазної революції знайшло відображення у «Петиції про права»?
3. Чому скликання Довгого парламенту в Англії вважається початком буржуазної революції?
4. Яким правовим актом була закріплена республіканська форма правління?
5. Назвіть причини встановлення протекторату Кромвеля.
6. Назвіть основні положення «Habeas corpus акт».
7. У чому полягає політичне значення «Славної революції»?
8. Чому «Білль про права» називають ще конституцією Англії?
9. У чому суть дуалістичної монархії?
10. Що таке контрасигнатура?
11. Коли і за яких обставин Англія отримала назву «Об'єднане королівство Великобританії та Ірландії»?

Рекомендована література:

Основна: [3]; [4]
 Додаткова: [4]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [4];
 Міжнародні видання: [1]; [3];

Тема 9. Розвиток республіканських форм правління і континентальної системи права у Франції (кін. XVIII ст. - XX ст.)

План лекційного заняття

1. Декларація прав людини і громадянина 1789 р. і Конституція 1791 р. їх зміст і характеристика.
2. Якобінська диктатура. Конституція 1793 р.

3. Державний устрій якобінської диктатури, її основні соціально-економічні і політичні перетворення.
4. Цивільний кодекс Наполеона 1804 р.
5. Розвиток цивільного і торговельного законодавства в XIX-XX ст.
6. Розвиток трудового і соціального законодавства.
7. Розвиток кримінального права і процесу в XIX-XX ст.

План семінарського заняття

1. Велика французька буржуазна революція 1789-1794 рр. Виникнення буржуазної держави.
2. Розвиток буржуазної держави у Франції в 1795-1871 рр.
3. Паризька комуна 1871 р.
4. Третя республіка у Франції 1871-1917 рр.
5. Буржуазне право та суд у Франції.
6. Англійська буржуазна революція (1640-1660 рр.).
7. Реставрація Стюартів 1660-1688 рр. Утвердження конституційної монархії.
8. Буржуазне право та суд у Франції.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Причини й етапи буржуазної революції у Франції.
2. Термідоріанський переворот. Конституція 1799 р. Період Консульства.
3. Утворення імперії Наполеона.
4. Формування правової системи Французької республіки.

Питання для самоконтролю

1. Зазначте передумови та причини Великої французької буржуазної революції.
2. Дайте періодизацію французької буржуазної революції.
3. Назвіть основні положення «Декларації прав людини і громадянина».
4. Яку форму правління закріпила Конституція Франції 1791р.?
5. Яка відмінність між «активними» та «пасивними» громадянами за Конституцією 1791 р.?
6. Який державний механізм встановила Перша республіка?
7. У чому суть якобінської диктатури? Який її механізм?
8. У чому полягав карально-репресивний характер декрету «Про ворогів народу»?
9. Назвіть передумови приходу до влади Наполеона I.
10. У чому суть режиму консульства?
11. На який час припадає існування Першої імперії у Франції?
12. Чому, на Вашу думку, відбулася криза і падіння імперії Наполеона Бонапарта?
13. Охарактеризуйте державний механізм Другої республіки.
14. Державний механізм та законодавство Паризької Комуни.
15. Чим відрізнялася Конституція Франції 1875 р. від інших конституцій держави?

Рекомендована література:

Основна: [2]; [5]
 Додаткова: [4]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [1]
 Міжнародні видання: [1]; [2]; [4];

Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України в період утвердження і розвитку капіталізму (XIX- поч. XX ст.)

План лекційного заняття

1. Криза феодално-кріпосницької системи Росії та її наслідки для України.
2. Реформи в Україні у XIX столітті (земська (1864 р.), судова (1864 р.), міська (1870 р.), військова(1874 р.).
3. Державний лад України як складової Російської імперії у XIX столітті.
4. Основні тенденції розвитку права України у кінці XIX – на початку XX століття.

План семінарського заняття

1. Причини реформ 60 - 70х років XIX ст.

2. Реформи 60 - 70-х років XIX ст. та їх вплив на державний устрій Росії.
3. Значення реформ 60 - 70-х років XIX ст. в Україні.
4. Зміни в суспільному устрої.
5. Основні джерела права.
6. Характеристика галузей права.
7. Суспільно-політичний лад Російської імперії після революції 1905–1907 рр.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Суспільно-політичний лад і право в Галичині, Північній Буковині і Закарпатті в першій половині XIX ст.
2. «Права, за которми судится малороссийский народ»: основний зміст та характеристика.

Питання для самоконтролю

1. Укажіть на передумови та причини буржуазних реформ у Росії другої половини XIX ст.
2. Які причини селянської реформи?
3. Які нормативно-правові акти покладені в основу селянської реформи?
4. Розкрийте механізм вирішення поземельних питань відповідно до селянської реформи,
5. Які обставини спонукали царський уряд до проведення реформи місцевого самоуправління?
6. Розкрийте сутність і механізм земської та міської реформ.
7. На яких принципах будувалося судочинство в пореформеній Росії?
8. Які нові, прогресивні інститути судочинства з'явилися в Росії внаслідок судової реформи? Дайте їм характеристику.
9. Розкрийте зміст військової реформи в Росії.
10. Яку спрямованість мала реформа загальної і політичної поліції? Розкрийте її механізм.
11. Дайте оцінку буржуазним реформам у Росії другої половини XIX ст. Яке їх значення?

Рекомендована література:

- Основна: [3]; [4]
 Додаткова: [2]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [4]
 Міжнародні видання: [1]; [5]

Тема 11. Історичний шлях Німеччини від авторитарних монархій до федеративної, правової і соціальної республіки (XIX-XX ст.)

План лекційного заняття

1. Політичний розвиток Німеччини у першій половині XIX ст.
2. Об'єднання Німеччини.
3. Конституція Німецької імперії 1871 р.
4. Розвиток права в XIX ст.
5. Веймарська Конституція 1919 р.
6. Встановлення режиму фашистської диктатури.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Крах кайзерівської Німецької імперії.
2. Встановлення революційних органів влади.
3. Повоєнний розвиток Німеччини.

Питання для самоконтролю

1. Яка форма правління була притаманна Німеччині до початку XIX ст.?
2. Який вплив на суспільно-політичне життя німецьких держав справила Французька буржуазна революція?
3. Яку роль у формуванні єдиної Німецької держави відіграв Німецький союз 1814 р.?
4. Яка з німецьких держав відіграла провідну роль у Німецькому союзі?
5. Що собою являв митний союз німецьких держав?
6. Які основні положення Конституції Пруссії 1850 р.
7. Які декларативні положення містила Прусска Конституція?

8. Як утворилася Австро-Угорська держава?
9. Які положення містив договір про створення Північнонімецького союзу?
10. Які особливості були притаманні Німецькій імперії як федеративній державі?
11. Розкрийте зміст кожної книги Цивільного уложення Німеччини.
12. Зазначте основні риси Кримінального уложення 1870 р.

Рекомендована література:

Основна: [2]; [5]
 Додаткова: [3]; [4]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [4]
 Міжнародні видання: [3]; [4]

Тема 12. Утворення і розвиток США, особливості їх державного правового устрою

План лекційного заняття

1. Війна за незалежність у Північній Америці та утворення США.
2. Конституція США 1787 р.
3. Громадянська війна 1861-1865 рр. та її вплив на розвиток законодавства США.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Утворення американських колоній Англії, їх економічне та політичне становище.
2. Етапи колонізації Північної Америки.
3. Соціально-економічні перетворення періоду буржуазної революції в США.
4. Утворення, зміст та діяльність республіканської та демократичної партій.

Перелік питань для самоконтролю

1. Зазначте передумови війни за незалежність північноамериканських колоній.
2. Які особливості американської революції?
3. Розкрийте зміст «Декларації незалежності».
4. Які державотворчі процеси відбувалися у колоніях-штатах?
5. Що дало підстави Дж. Вашингтону назвати «Статті конфедерації» «мотузкою із піску»?
6. Яким чином розроблялася і приймалася американська Конституція?
7. Назвіть головні принципи Конституції США.
8. У чому суть системи «стримувань і противаг» гілок влади за Конституцією США?
9. Розкрийте зміст «Білля про права».
10. Як відбувалося розширення території США?
11. Які причини громадянської війни в Сполучених Штатах?
12. Державно-правові наслідки громадянської війни.
13. Назвіть головні риси правової системи США.
14. У чому суть правового дуалізму?
15. Зазначте особливості американського правосуддя.

Рекомендована література:

Основна: [3]; [5]
 Додаткова: [1]; [4]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [2];
 Міжнародні видання: [3]

Змістовний модуль 3. Відродження української національної держави і права. Держава і право України радянського та пострадянського періодів

Тема 13. Відродження української державності в 1917-1921 роках

План лекційного заняття

1. Суспільно-політичний лад і право в добу Центральної Ради.
2. Українська держава за Гетьманату П. Скоропадського.
3. Держава і право України в період Директорії УНР.
4. ЗУНР: формування держави та джерела права.

План семінарського заняття

1. Утворення і діяльність Української Народної Республіки (березень 1917 – квітень 1918рр.).
2. Центральні та місцеві органи влади й управління.
3. Законодавча діяльність і судова система доби Центральної Ради.
4. Переворот 29.04.1918 р. та прихід до влади П. Скоропадського.
5. Система органів державної влади управління, суду.
6. Законодавча діяльність в період Гетьманату.
7. Причини падіння гетьманської держави та прихід до влади Директорії.
8. Законодавча діяльність Директорії.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Лютнева буржуазно-демократична революція та її вплив на ситуацію в Україні.
2. Конституція УНР 1918 р.

Питання для самоконтролю

1. З якими вимогами виступала Україна в березні-квітні 1917 р.?
2. Як склались відносини Центральної Ради з Тимчасовим урядом?
3. Які повноваження були надані українському уряду Тимчасовим урядом?
4. Які рішення прийняв Всеукраїнський національний конгрес?
5. Розкрийте зміст концепцій Центральної Ради про побудову незалежної держави. Які обставини впливали на домінування тієї чи іншої концепції?
6. Причини приходу до влади гетьмана П. Скоропадського.
7. Дайте характеристику міжнародній політиці Гетьмана П. Скоропадського.
8. Обґрунтуйте відповідь про форму правління, обрану Гетьманом.
9. Причини приходу до влади Директорії.
10. Дайте відповідь: чи можна вважати УНР часів Директорії спадкоємицею УНР доби Центральної Ради?
11. Проаналізуйте причини поразки української національної державності 1917 – 1920 рр.

Рекомендована література:

- Основна: [3]; [5]
 Додаткова: [2]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [2];
 Міжнародні видання: [4];

Тема 14. Суспільно-політичний лад і право України в період формування в Україні більшовицької тоталітарної держави (1917-1929 рр.)

План лекційного заняття

1. Встановлення радянської влади в Україні.
2. Основні положення Конституції УСРР 1919 р.
3. Правові засади входження України до складу Союзу РСР.
4. Кодифікація права радянської України у 20–х роках ХХ ст.
5. Конституція УСРР 1929 р.: основні положення.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. І Формування радянської державності в Україні (1917-1920 рр.).
2. Н. Махно і махновщина. Селянський повстанський рух в Україні.
3. Державно-правове положення України в період НЕПу.
4. Розвиток зв'язків УСРР із РСФРР та іншими радянськими республіками.
5. Формування галузей права

Питання для самоконтролю

1. Дайте загальну характеристику соціально-політичної ситуації, що утворилася після Лютневої 1917 р. революції та повалення монархії в Російській імперії.
2. З'ясуйте обставини проведення 11–12 грудня 1917 р. І Всеукраїнського з'їзду Рад та охарактеризуйте його рішення.
3. Якого статусу набувала Україна за резолюціями з'їзду?

4. Охарактеризуйте рішення III Всеукраїнського з'їзду Рад (6-10 березня 1919 р.).
5. Розкрийте зміст першої Конституції УСРР. Поясніть, у чому полягало завдання держави “диктатури працюючих і експлуатованих мас пролетаріату і біднішого селянства”.
6. Поясніть, які судові органи створювалися за постановою радянського уряду “Про введення народного суду” від 4 січня 1918 р., розкрийте їхню юрисдикцію та порядок діяльності.
7. Охарактеризуйте порядок створення, склад і повноваження революційних трибуналів згідно з Положенням про революційні трибунали від 23 січня 1918 р.
8. Які зміни в державному статусі УСРР відбулися внаслідок утворення Союзу РСР?
9. Охарактеризуйте основний зміст Земельного кодексу УСРР 1922 р.

Рекомендована література:

Основна: [1]; [3], [4]
 Додаткова: [2]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [4]
 Міжнародні видання: [1]

Тема 15. Держава і право України в період неототалітарного режиму (середина 60-х – середина 80-х років ХХ ст.)

План лекційного заняття

1. Авторитарна командна адміністративна система управління та її негативний вплив на суспільно-політичне життя.
2. Вищі органи державної влади та управління.
3. Органи місцевої влади.
4. Судові і правоохоронні органи.
5. Основні риси законодавства.

План семінарського заняття

1. Авторитарна командна адміністративна система управління та її негативний вплив на суспільно-політичне життя.
2. Вищі органи державної влади та управління.
3. Органи місцевої влади.
4. Судові і правоохоронні органи.
5. Основні риси законодавства.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Головний напрям та кінцева мета проголошеного правлячою верхівкою на чолі з М. Горбачовим курсу на перебудову.
2. Розкрийте значення запровадження інституту президентства в СРСР, як радикального повороту до реформування політичної системи.

Питання для самоконтролю

1. Яка була ситуація в країні напередодні проведення економічних реформ?
2. Які органи влади проголошувалися Конституцією 1978 року?
3. Зародження дисидентського руху.
4. Зміни в суспільному ладі на основі чинної Конституції?
5. Які зміни відбулися в законодавстві після прийняття Конституції?
6. Зміни в цивільному праві в цей період.
7. Зміни в кримінальному праві.
8. Які зміни відбулися в інших галузях права.

Рекомендована література:

Основна: [4], [5]
 Додаткова: [2]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [2]
 Міжнародні видання: [5]

Тема 16. Розпад Радянського Союзу та відродження Української незалежної держави (1985-1991 рр.)

План лекційного заняття

1. Причини кризових явищ в СРСР і спроби їх подолання.
2. Україна в умовах перебудови.
3. Проголошення незалежності України.

План семінарського заняття

1. Державний лад України в період перебудови (1985 – 1991 рр.).
2. Джерела та характерні риси права.
3. Прийняття «Декларації про державний суверенітет України» 16 липня 1990 р., її зміст і значення.
4. Прийняття, зміст та історичне значення «Акту проголошення незалежності України» (24 серпня 1991 р.). Проведення всенародного референдуму.
5. Біловезька угода 8 грудня 1991 р. та її значення для відродження Української держави.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Державний лад України в період перебудови (1985 – 1991 рр.).
2. Джерела та характерні риси права.
3. Прийняття «Декларації про державний суверенітет України» 16 липня 1990 р., її зміст і значення.
4. Прийняття, зміст та історичне значення «Акту проголошення незалежності України» (24 серпня 1991 р.). Проведення всенародного референдуму.
5. Біловезька угода 8 грудня 1991 р. та її значення для відродження Української держави.

Питання для самоконтролю

1. Як відбувався поступовий перехід влади від партійної номенклатури до державних органів, що обиралися парламентським шляхом.
2. Розкрийте значення запровадження інституту президентства в СРСР як радикального повороту дореформування політичної системи.
3. Які зміни й доповнення до Конституції УРСР, що стосувалися адміністративно-територіального устрою, системи і компетенції державних органів, були внесені Законом УРСР від 19 липня 1991 р. у зв'язку з результатами референдуму у Криму про створення Кримської Автономної республіки.
4. Розкрийте зміст та історичне значення Акту про державну незалежність України, проголошеного 24 серпня 1991 р.
5. Поясніть, які зміни й доповнення у кримінальному законодавстві спричинило реформування суспільства й держави.
6. Охарактеризуйте трудове законодавство, що спрямовувалося на соціальний захист працівників.

Рекомендована література:

- Основна: [1]; [3]
 Додаткова: [2]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [2]
 Міжнародні видання: [4]

Тема 17. Держава і право незалежної України

План лекційного заняття

1. Становлення і розвиток незалежної Української держави. Творення її правової основи.
2. Розробка та прийняття Конституції України 1996 р., її характеристика.
3. Державний лад.
4. Подальший суспільно-політичний розвиток України.
5. Причини і наслідки «Помаранчевої революції» 2004 р.

План семінарського заняття

1. Становлення і розвиток незалежної Української держави. Творення її правової основи.
2. Розробка та прийняття Конституції України 1996 р., її характеристика.

3. Державний лад.
4. Подальший суспільно-політичний розвиток України.
5. Причини і наслідки «Помаранчевої революції» 2004 р.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. «Революція гідності» 2014 р. та її значення.
2. Президентські та парламентські вибори 2014 р.
3. Джерела та характерні риси права.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Конституційна реформа в Україні 2004 р.
2. Трансформація форми державного правління в Україні від президентсько-парламентської допарламентсько-президентської республіки.
3. Розвиток системи національного законодавства України у новітній період.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст та історичне значення Акту проголошення незалежності України і результатів Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 р.
2. Які зміни відбулися в статусі та повноваженнях Президента України?
3. Поясніть, як перші кроки розбудови суверенної правової Української держави позначилися на функціонуванні судових та правоохоронних органів.
4. Який основний зміст та наслідки Конституційного договору 1995 р.?
5. Розкрийте причини “помаранчевої революції”, її зміст та значення для державно-правового розвитку України.

Рекомендована література:

Основна: [3]; [5]
 Додаткова: [2]; [5]
 Електронні ресурси Інтернет: [2];
 Міжнародні видання: [4]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Таблиця 4.1.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях для денної та заочної форми навчання

К-ть балів	Критерії оцінювання
2 (5)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1,5 (4)	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
1 (3)	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
0,5 (1)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінюється від 0-до 2 балів денної форми навчання та від 0-до 5 балів для заочної форми навчання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі ДПУ MOODLE (максимально 5 балів). Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення контактної заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться письмово.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи (розробляється відповідно специфіки дисципліни) для денної /заочної форми

Вид завдання	Максимальна к-ть балів за виконання	
	денна	заочна
Теоретичні питання	3	5
Тестовий блок	2	5
Всього	5	10

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі оцінюється від 0 до 5 балів, для заочної від 0 до 10 балів.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота здійснюється у формі реферату, презентації, проекту або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 10 балів денної форми навчання від 0 до 15 балів для заочної форми навчання.

Таблиця 4.3.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти (розробляється відповідно до специфіки дисципліни) для денної та заочної форми навчання

К-ть балів		Критерії оцінювання
денна	заочна	
10	15	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5	10	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	Зараховано

80-89	B	дуже добре	добре	Не зараховано
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для оцінки знань студентів з дисципліни використовуються такі методи контролю: індивідуальне опитування студентів (усне та письмове), обговорення творчих робіт; тестування; рішення ситуаційних завдань; модульний контроль; поточно-модульний контроль; комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; Студентські презентації та виступи на наукових заходах; екзамен.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний та підсумковий контроль проводиться у письмовій, усній та комбінованих формах при проведенні семінарських занять та екзамену.

Поточний контроль – контрольні заходи, які здійснюються впродовж модуля з метою оцінювання рівня навчальних досягнень здобувача вищої освіти. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та здобувачами вищої освіти; перевірка готовності сприйняття здобувачами навчального матеріалу дисципліни, оцінювання досягнутих ними програмних результатів навчання, управління їх навчальною мотивацією.

Форми поточного контролю:

1. Модульні контрольні роботи;
2. Письмові, усні опитування на семінарських, практичних заняттях;
3. Реферат;
4. Індивідуальна або групова презентація;
5. Розв'язування індивідуальних задач;
6. Тестування за темами.

Завдання на модульні контрольні роботи містять теоретичні питання та тестові завдання.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни проводиться після завершення її вивчення з метою встановлення досягнення здобувачем вищої освіти заявлених результатів навчання і оцінювання рівня цих досягнень.

Форма підсумкового контролю з дисципліни – екзамен. Завдання на екзамен – теоретичне питання, тестові завдання і ситуаційне завдання.

**Перелік питань до поточного та підсумкового контролю:
Модуль 1.**

1. Предмет курсу «Історії держави і права України та країн світу». Методи та періодизація.
2. Джерела та література курсу.
3. Деспотично-теократичний характер держави і права у Стародавньому Єгипті.
4. Відносини власності і сімейні відносини у Стародавньому Єгипті.
5. Судова влада і судочинство у Стародавньому Єгипті.
6. Ранні держави у Стародавній Індії.
7. Основні риси права Стародавньої Індії. Загальна характеристика законів Ману.
8. Суспільно-політичний устрій Стародавньої Індії за законами Ману.
9. Регулювання соціально-майнових відносин за законами Ману.
10. Класифікація злочинів та види покарань за законами Ману.
11. Судовий процес за законами Ману.
12. Особливості формування і розвитку ранніх держав у Стародавньому Китаї.
13. Централізована держава в Китаї за династій Цинь і Хань.
14. Утворення Вавилонської держави та її суспільно-політичний устрій.
15. Держава скіфів: суспільний і політичний лад, джерела і основні риси права.
16. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї: суспільний і політичний лад, джерела й основні риси права.
17. Боспорське царство: суспільний і політичний лад, джерела і основні риси права.
18. Формування державності східних слов'ян. Утворення Київської Русі.
19. Правове становище феодалів та духовенства в Київській Русі (IX–XII ст.)
20. Правове становище населення в Київській Русі (IX–XII ст.)
21. Державний лад Київської Русі (IX – XII ст.)
22. Руська Правда: походження, редакції, списки, значення для вивчення історії права Київської Русі.
23. Право власності в Руській Правді. Зобов'язальне та спадкове право в Руській Правді.
24. Злочини і покарання та судочинство в Руській Правді.
25. Суспільний і державний лад Русі в період феодальної роздробленості (XII – XIV ст.).
26. Галицько-Волинське князівство. Його значення в історії української державності.
27. Право південно-західних земель Русі в період феодальної роздробленості (джерела, основні риси).
28. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського і королівства Польського і його вплив на державотворчі процеси в Україні.
29. Правове становище феодалів і духовенства на українських землях в складі Речі Посполитої.
30. Правове становище селянства і міського населення на українських землях в складі Речі Посполитої.
31. Державний лад на українських землях в складі Речі Посполитої.
32. Державний лад на українських землях в складі Речі Посполитої.
33. Джерела і основні риси права України (кінець XIV – перша половина XVIII ст.

Модуль 2.

1. Війна українського народу за визволення з-під влади Речі Посполитої 1648 – 1654 рр.(причини, завдання, рушійні сили).
2. Формування української національної державності і права у 1648 – 1654 рр.
3. Правовий статус України за Переяславською угодою 1654 р.
4. Конституція Пилипа Орлика (1710 р.).
5. Суспільний устрій України в складі Росії у XVIII ст.
6. Державний устрій України в період наступу на її автономію (XVIII ст.)
7. Джерела права України в XVIII ст. Кодифікація права України.
8. Протекторат Кромвелля і його наслідки.
9. Встановлення конституційної, дуалістичної монархії в Англії.
10. Особливості галузей права в Англії.

11. Декларація незалежності 1776 р. і утворення США.
12. Статті Конфедерації 1781 р. та їх роль у державотворенні США.
13. Прийняття Конституції США, її джерела та основні риси.
14. Причини та основні етапи Великої Французької революції.
15. Декларація прав людини і громадянина 1789 р. і Конституція 1791 р.
16. Якобінська диктатура. Конституція 1793 р.
17. Термідоріанський переворот. Конституція 1799 р. Період консульства.
18. Утворення імперії Наполеона. Цивільний кодекс Наполеона 1804 р.
19. Суспільний лад України у складі Росії (перша половина XIX ст.)
20. Державний лад України у складі Росії (перша половина XIX ст.)
21. Суспільний лад України (друга половина XIX ст.).
22. Державний лад України (друга половина XIX ст.).
23. Земська (1864 р.) і міська (1870 р.) реформи в українських губерніях Росії.
24. Судова реформа 1864 р. в Україні.
25. Військові реформи 1860–1870 рр. в Україні.
26. Основні риси цивільного права в Україні (друга половина XIX ст.).
27. Основні риси кримінального права в Україні (друга половина XIX ст.).
28. Боротьба за національно-державне відродження України. Утворення Центральної Ради.

I й II Універсали Центральної Ради.

29. Утворення Української Народної Республіки. III Універсал Центральної Ради.
30. Проголошення незалежності УНР. IV Універсал Центральної Ради.
31. Законодавство Центральної Ради.
32. Утворення гетьманської держави П.П. Скоропадського.
33. Державний лад гетьманату П.П. Скоропадського.
34. Законодавство періоду гетьманської держави П.П. Скоропадського.
35. УНР за часів Директорії. Її державний лад і право.
36. Західноукраїнська Народна Республіка.
37. I Всеукраїнський з'їзд Рад Утворення Української Радянської Республіки.
38. III Всеукраїнський з'їзд Рад. Конституція УСРР 1919 р.
39. Становлення та розвиток радянського законодавства в Україні (1917 – 1920 рр.).
40. Україна і створення Союзу РСР.
41. Конституція УСРР 1929 р. та її характеристика.
42. Кодифікація радянського законодавства в Україні в період НЕПу.
43. Конституція УРСР 1937 р. Перебудова державних органів УРСР на основі Конституції 1937 р.
44. Десталінізація в Україні, її непослідовність і незавершеність (середина 1950-х – середина 1960-х років).
45. Суспільно-економічний лад України в період десталінізації (середина 1950-х – середина 1960-х років).
46. Державний лад України в період десталінізації.
47. Основні риси права в Україні в період десталінізації.
48. Друга кодифікація радянського законодавства в Україні.
49. Державний лад в Україні застою (середина 1960-х – середина 1980-х рр.).

Підсумковий контроль знань –екзамен

Перелік питань до екзамену:

1. Предмет курсу «Історії держави і права України та країн світу». Методи та періодизація.
2. Джерела та література курсу.
3. Деспотично-теократичний характер держави і права у Стародавньому Єгипті.
4. Відносини власності і сімейні відносини у Стародавньому Єгипті.
5. Судова влада і судочинство у Стародавньому Єгипті.
6. Ранні держави у Стародавній Індії.
7. Основні риси права Стародавньої Індії. Загальна характеристика законів Ману.
8. Суспільно-політичний устрій Стародавньої Індії за законами Ману.
9. Регулювання соціально-майнових відносин за законами Ману.
10. Класифікація злочинів та види покарань за законами Ману.

11. Судовий процес за законами Ману.
12. Особливості формування і розвитку раних держав у Стародавньому Китаї.
13. Централізована держава в Китаї за династій Цинь і Хань.
14. Утворення Вавилонської держави та її суспільно-політичний устрій.
15. Держава скіфів: суспільний і політичний лад, джерела і основні риси права.
16. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї: суспільний і політичний лад, джерела й основні риси права.
17. Боспорське царство: суспільний і політичний лад, джерела і основні риси права.
18. Формування державності східних слов'ян. Утворення Київської Русі.
19. Правове становище феодалів та духовенства в Київській Русі (IX–XII ст.)
20. Правове становище населення в Київській Русі (IX–XII ст.)
21. Державний лад Київської Русі (IX – XII ст.)
22. Руська Правда: походження, редакції, списки, значення для вивчення історії права Київської Русі.
23. Право власності в Руській Правді. Зобов'язальне та спадкове право в Руській Правді.
24. Злочини і покарання та судочинство в Руській Правді.
25. Суспільний і державний лад Русі в період феодальної роздробленості (XII – XIV ст.).
26. Галицько-Волинське князівство. Його значення в історії української державності.
27. Право південно-західних земель Русі в період феодальної роздробленості (джерела, основні риси).
28. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського і королівства Польського і його вплив на державотворчі процеси в Україні.
29. Правове становище феодалів і духовенства на українських землях в складі Речі Посполитої.
30. Правове становище селянства і міського населення на українських землях в складі Речі Посполитої.
31. Державний лад на українських землях в складі Речі Посполитої.
32. Державний лад на українських землях в складі Речі Посполитої.
33. Джерела і основні риси права України (кінець XIV – перша половина XVIII ст.).
34. Війна українського народу за визволення з-під влади Речі Посполитої 1648 – 1654 рр.(причини, завдання, рушійні сили).
35. Формування української національної державності і права у 1648 – 1654 рр.
36. Правовий статус України за Переяславською угодою 1654 р.
37. Конституція Пилипа Орлика (1710 р.).
38. Суспільний устрій України в складі Росії у XVIII ст.
39. Державний устрій України в період наступу на її автономію (XVIII ст.)
40. Джерела права України в XVIII ст. Кодифікація права України.
41. Протекторат Кромвеля і його наслідки.
42. Встановлення конституційної, дуалістичної монархії в Англії.
43. Особливості галузей права в Англії.
44. Декларація незалежності 1776 р. і утворення США.
45. Статті Конфедерації 1781 р. та їх роль у державотворенні США.
46. Прийняття Конституції США, її джерела та основні риси.
47. Причини та основні етапи Великої Французької революції.
48. Декларація прав людини і громадянина 1789 р. і Конституція 1791 р.
49. Якобінська диктатура. Конституція 1793 р.
50. Термідоріанський переворот. Конституція 1799 р. Період консульства.
51. Утворення імперії Наполеона. Цивільний кодекс Наполеона 1804 р.
52. Суспільний лад України у складі Росії (перша половина XIX ст.)
53. Державний лад України у складі Росії (перша половина XIX ст.)
54. Суспільний лад України (друга половина XIX ст.).
55. Державний лад України (друга половина XIX ст.).
56. Земська (1864 р.) і міська (1870 р.) реформи в українських губерніях Росії.
57. Судова реформа 1864 р. в Україні.
58. Військові реформи 1860–1870 рр. в Україні.
59. Основні риси цивільного права в Україні (друга половина XIX ст.).

60. Основні риси кримінального права в Україні (друга половина XIX ст.). Боротьба за національно-державне відродження України. Утворення Центральної Ради. Утворення Української Народної Республіки. III Універсал Центральної Ради.
61. Проголошення незалежності УНР. IV Універсал Центральної Ради.
62. Законодавство Центральної Ради.
63. Утворення гетьманської держави П.П. Скоропадського.
64. Державний лад гетьманату П.П. Скоропадського.
65. Законодавство періоду гетьманської держави П.П. Скоропадського.
66. УНР за часів Директорії. Її державний лад і право.
67. Західноукраїнська Народна Республіка.
68. I Всеукраїнський з'їзд Рад Утворення Української Радянської Республіки.
69. III Всеукраїнський з'їзд Рад. Конституція УСРР 1919 р.
70. Становлення та розвиток радянського законодавства в Україні (1917 – 1920 рр.).
71. Україна і створення Союзу РСР.
72. Конституція УСРР 1929 р. та її характеристика.
73. Кодифікація радянського законодавства в Україні в період НЕПу.
74. Конституція УРСР 1937 р. Перебудова державних органів УРСР на основі Конституції 1937 р.
75. Десталінізація в Україні, її непослідовність і незавершеність (середина 1950-х – середина 1960-х років).
76. Суспільно-економічний лад України в період десталінізації (середина 1950-х – середина 1960-х років).
77. Державний лад України в період десталінізації.
78. Основні риси права в Україні в період десталінізації.
79. Друга кодифікація радянського законодавства в Україні.
- 1978 Державний лад в Україні застою (середина 1960-х – середина 1980-х рр.). Конституція УРСР 1978 р. та її характеристика.
82. Соціально-економічна і політична ситуація в Україні в період перебудови (1985–1991р.) Зміни в державному ладі і праві України в період перебудови.
83. Розбудова Української Незалежної держави (1991-1996 рр.)
84. Розробка і прийняття нової Конституції України 1996 р., її загальна характеристика.
85. Утворення Німецької імперії та її державний устрій за Конституцією 1871 року.
86. Перший досвід соціального законодавства в Німецькій імперії (кін. XIX – поч. XX ст.).
87. Політичний режим тоталітарної нацистської диктатури в Німеччині.
88. Державний устрій ФРН за Основним законом 1949 року.
89. Возз'єднання Німеччини у 1990 році. Характерні риси та особливості федеративного устрою ФРН.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Бандурка О.М. Історія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. / О.М. Бандурка, М.Ю. Бурдін, О.М. Головка та ін. Харків: Майдан, 2018.–616 с.
2. Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн. – К., 2018. – 736 с.
3. Історія держави і права України: підручник / В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмолаєв, В. О. Рум'янцев та ін.; за ред. В.Д. Гончаренка.– Вид. 2-ге, перероб. і допов.–Харків: Право, 2019.–552 с.
4. Історія держави і права України: навчально-методичний посібник/А.Є. Шевченко, С.В. Кудін – Вінниця: ТОВ «Твори» - 2020 – 688 с.
5. Середа А.М. Історія держави і права зарубіжних країн: методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньо-професійної програми «Правознавство». Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 102 с.

ДОПОМІЖНА

1. Грубінко А.В. Історія держави і права зарубіжних країн. – Тернопіль, 2017. – 656 с.
2. Забзалюк Д. Є. Історія держави та права України: навч. посібник (у схемах і таблицях) / Д. Є. Забзалюк. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017–120с.
3. Тихоненков Д. А. Історія держави і права зарубіжних країн. Відповіді на екзаменаційні питання / Д. А. Тихоненков. – Х.: Право, 2020. – 248 с. 64.
4. Терлюк І.Я. Історія держави і права України: Навч. посіб. / І.Я. Терлюк. - К.: Атіка, 2018. - 772 с.
5. Трофанчук Г. І. Історія держави і права зарубіжних країн / Г. І. Трофанчук. – К.: Юрінком Інтер, 2018. – 448 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ІНТЕРНЕТ

1. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.gutb/ u-t/ org/>
3. Державна науково-технічна бібліотека України (Київ). URL: <http://www.ognb.odessa.ua>
4. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: <http://korolenko/kharkov>

МІЖНАРОДНІ ВИДАННЯ

1. Canadian court system. Canadian Department of Justice. URL: <http://www.justice.gc.ca/eng/dept-min/org.html>
2. Nadar Harris, Liz Demarest. Teaching International Humanitarian Law at U.S. Law Schools URL: <http://www.wcl.american.edu/humright/center/documents/IHLSurveyReport.pdf>
3. Mark Wojcik, John Marshall Law School. Are We Teaching International Law or US Foreign Relations Law? URL: http://asil.org/ilpost/president/pdfs/ilpost0807_1.pdf
4. The Report of the Committee on the Teaching of International Law. The Hague Conference, URL: <http://www.ilahq.org/en/committees/index.cfm/cid/1009>
5. The Report of the Committee on the Teaching of International Law. New Delhi Conference, URL: <http://www.vub.ac.be/IERE/backup/teachinginnov.htm>

8. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
від ___ 20___ № ___

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри - розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

